

Polska Piasta, Kraka, Lecha a może wcześniej?

10 sierpnia 2015

Kiedy powstała Polska? Każdy uczeń szkoły podstawowej wyrecytuje panowanie Mieszka, rok 966 chrzest, może wspomni jeszcze rok 1000 zjazd Gnieźnieński, tylko czy to naprawdę początek Polski? Bo co można nazwać Polską? Czy Polska to ziemia podporządkowana Piastom? A może początek Polski, to Chrzest? A może to po prostu cywilizacja na ziemiach dziś należących do Polski? A może to zbiór plemion zamieszkujących daną ziemię i mówiących podobnym językiem? Bez względu na to, którą z opcji wybierzemy data 966 jest datą niewiele znaczącą.

LACHY, CZYLI PROTO-POLACY

Żyjący w XII w latopis Nestor dzieli historycznie Słowian na Lachów, Czechów i Rusów jako odrębne ludy wśród Słowian. Ziemie Lachów wedle Nestora trochę więcej niż ziemie dzisiejszej Polski. Nestor wywodzi Polaków od Białych Chorwatów, Białych Serbów i Karantan, czyli plemienia słowiańskiego zamieszkującego ziemię należące dziś do Austrii,

Na naszych ziemiach człowiek pojawia się już 70 000 lat p.n.e. W tym okresie na naszych ziemiach panowały dość surowe warunki, był to okres ostatniego małego zlodowacenia. Nie był to również człowiek dzisiejszy a znacznie lepiej dostosowany do zimnych warunków Neandertalczyk. Ale już 67'000 lat p.n.e. pojawia się i w miarę ciągle zamieszkuje człowiek dzisiejszy. Rolnictwo na naszych ziemiach pojawia się już 5 tys. lat p.n.e. Około 3500 p.n.e. na naszych ziemiach żyją już społeczeństwa rolnicze tak silnie zorganizowane, że są w stanie swoim władcom wystawiać grobowce ziemne w formie węża o wysokości ok. 4 m, przy komorze grobowej i długości dochodzącej do 18 m (Megalithy w okolicach Izbicy Kujawskiej).

To społeczeństwo, którego medycyna stoi na takim poziomie, że

z powodzeniem przeprowadzają trepanacje czaszki (jedna z czaszek znaleziona w megalitach Kujawskich nosi ślady takiej operacji, którą pacjent przeżył). Od tego okresu nasze ziemie są praktycznie silnie zaludnione, choć pojawiają się okresy zmniejszenia populacji. Jak np. około 250 lat p.n.e. Badania archeologiczne wykazują wiele kultur żyjących na naszych ziemiach, kultur wyodrębnianych na podstawie posiadanych umiejętności, a także zdobnictwa np. naczyń (np. kultura Afor Kulistych). Jednak zmiana wyglądu dóbr materialnych nie jest żadnym dowodem na zmianę ludności, równie dobrze mogły to być mody, które przynieśli kupcy, może przemieszczające się drobne grupy ludzi. Już silniejszy dowód na wędrówki po naszych ziemiach dają badania antropologiczne, które wykazują pojawianie się ludności o odmiennych cechach budowy ciała, niż wcześniejsi mieszkańcy. Z drugiej strony nowa dziedzina – genetyka dostarcza zupełnie nowy dowód.

Genetycy wyodrębnili pewne fragmenty kodu DNA rozmieszczone w charakterystycznych miejscach genomu człowieka i przypisali je do pewnych grup ludzi, co określono jako haplogrupy. I tak haplogrupę określaną jako Słowiańską nazwano R1a. Badając gęstość występowania danej haplogrupy a także kod DNA z szkieletów znajdujących w ziemi można ocenić, na jakim obszarze i z pewną dokładnością czas powstania danej mutacji. Badania te wykazały, że pewna podgrupa haplogrupy R1a, czyli słowiańskiej, określaną jako R1a1a7 pojawiła się na naszych ziemiach już 11 tysięcy lat temu. Oczywiście można podważać dokładność tych datowań, bo badania te są jeszcze stosunkowo młode, ale jedno można powiedzieć z pewnością, to, że ludzie, których genetycznie określono Słowianami zamieszkują nasze ziemie od bardzo dawna, a nie pojawili się ok. V w. gdy imiona Słowiańskie zaczęły występować w dokumentach Konstantynopola.

Wyciągając wnioski z tego wywodu musimy stwierdzić, że istniała pewna grupa ludzi, którzy zamieszkiwali nasze ziemie z pokolenia na pokolenie od bardzo dawna a ich dzisiejsi potomkowie obecnie mieszkają w Polsce. Tak więc postawmy sobie

pytanie czy tę ludność można nazwać proto-Polakami?

POLSKA TO RODZINA KSIAŻĘCA CZY LUDNOŚĆ?

Jeśli sięgniemy po Geografa Bawarskiego, dokument szpiegowski powstały około 845 roku w Ratyzbonie, zawierający spis ludów oraz liczby posiadanych przez nich grodów, okaże się, że próżno w nim szukać Polan w Wielkopolsce. W spisie tym nie figurują ani Polanie ani Chorwaci. Na tej podstawie można przypuszczać, że o ile ludność Wielkopolski, to lud osiadły, o tyle Piastowie to lud przybyły. Rzeczywiście ród ten podbija po 845 roku Wielkopolskę, Małopolskę, Śląsk, Mazowsze..., ale ludność tam jest osiadła. Czy więc powstaniem Polski możemy nazwać podbicie ziem przez przybyły ród Piastów? I który moment tego podboju wybrać? Przecież Mieszko otrzymuje po swych przodkach państwo formowane przez prawie 100 lat. Podbijanie jest procesem długotrwałym realizowanym przez kilka pokoleń Piastów (znanych jest nam 4 władców, co tworzyli Polskę, zanim Mieszko przejął władzę, a ludzie jeszcze długo widzieli siebie jako poddanych księcia/króla a nie Polaków). Tak więc początki państwa Piastów, zgodnie z tym założeniem, możemy datować o całe 100 lat wcześniej, na gdzieś po roku 845.

CHRZEŚCIJAŃSTWO W POLSCE

Od kiedy można datować chrześcijaństwo w Polsce. Przecież nie od roku 966? Sięgając do Żywotów Metodego dowiadujemy się nie tylko, że w Małopolsce istniał silny organizm państwowy, z zespołem sanktuariów w Górach Świętokrzyskich, a również to, że władca tej ziemi został ochrzczony przez uczniów Metodego. Czy możemy wierzyć temu dokumentowi? Z pewnością tak, dokument powstał jeszcze za życia tych, co pamiętali wydarzenia, a żywoty świętego nie mogły zawierać słów, którym ludzie mogli zaprzeczyć. Co więcej znamienym jest, że w czasie reakcji pogańskiej (1038 r.) Małopolska nie wzięła udziału w tych wydarzeniach, co możemy tłumaczyć znacznie silniejszym ugruntowaniem chrześcijaństwa na tych ziemiach, niż w

Wielkopolsce. Dodatkowo, jeśli przyjmiemy, że legenda o dwóch aniołach, którzy odwiedzili Piasta Kołodzieja, zapisana przez Galla Anonima, niesie w sobie prawdę, oznacza to, że już w początkach podboju Wielkopolski przez Piastów pojawiali się na dworze misjonarze chrześcijańscy. Na kiedy możemy więc datować chrzest ziem Polski. Można to powiązać z najazdem Świętopełka I Wielkiego, ok. roku 880, czyli ponad 80 przed chrztem Mieszka. W obu przypadkach mamy do czynienia z chrztem dworskim, czyli księcia, jego drużyny i ewentualnie wiosek służebnych. Bo jak wykazuje reakcja pogańska jeszcze w 1038 ludność Wielkopolski nie poczuwała się do chrześcijaństwa.

ZNACZENIE ZJAZDU GNIEŹNIEŃSKIEGO

Jeśli byśmy szukali późnego datowania powstania Polski, to musimy zwrócić uwagę na dwa wydarzenia. Jednym jest dokument Dagome Iudex datowany na ok. roku 991, w którym Mieszko oddaje swe państwo pod władanie papieża, stając się jego lennikiem. W przypadku Czech tego aktu dokonał Świętopełk I Wielki. Ten moment czyni, iż Polska jest państwem uznawanym przez Watykan, choć autentyczność tego dokumentu jest podważana. Drugim takim wydarzeniem jest Zjazd Gnieźnieński, gdzie symbolicznym nałożeniem diademu na głowę Bolesława Chrobrego cesarz Otton III uznaje Polskę jako kraj niezależny, lenny względem Cesarstwa.

Jak widać, odpowiedź na pytanie kiedy powstała Polska nie jest łatwa, za każdym razem zależy to od przyjętego punktu widzenia. Przy czym wtłaczane do głów młodzieży datowania na rok 966 ma dość słabe umocowanie w faktach.

Autorstwo: Zawisza Niebieski

Źródło: NEon24.pl